

# Vaardigheden voor een nieuwe eeuw

## 21st century skills zijn zo gek nog niet

**21st century skills** zijn hot. Toen ik de term googelde, kreeg ik in 0,29 seconden 30.400.000 hits. Ter vergelijking: *William of Orange* leverde ruim 19.000.000 hits op. Bij het denken over die *21st century skills* doemt meteen het beeld op van iPads en Steve Jobs-scholen, maar wie zich verdiept in de literatuur zal dit beeld snel bijstellen.

Gerben de Vries is  
redacteur van Kleio.

Een van de boeiendste en invloedrijkste boeken op dit gebied verscheen in 2011: *21st century skills, learning for life in our times* van Bernie Trilling en Charles Fadel. Zij beschrijven vanuit een historische context eisen die de eenentwintigste eeuw stelt aan leren. Ze doen dat op zijn Amerikaans: ronkend, meeslepend, verleidelijk en overtuigend.

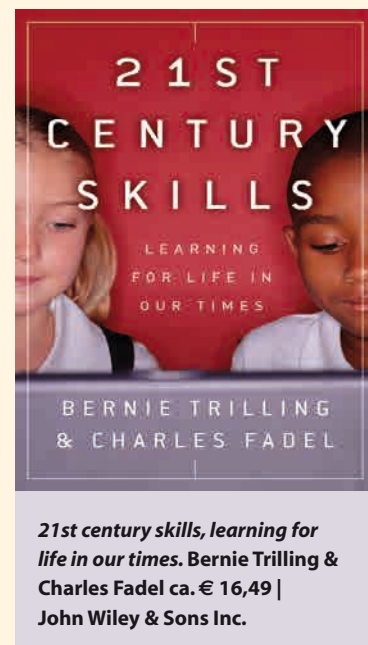
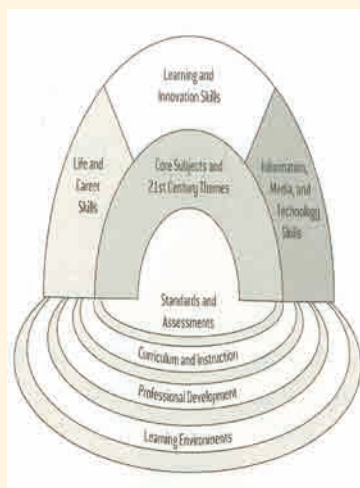
### 'Geschiedenis dient op een eenentwintigste-eeuwse wijze te worden aangeboden'

Het vertrekpunt van de redenering van Trilling en Fadel is de volgende: 'Hoe kunnen we onze leerlingen helpen bij het leren voor de baan die er waarschijnlijk is als ze afstuderen en voor de problemen die ze tegen gaan komen in een onzekere, snel veranderende, competitieve en verbonden wereld?' Ze zoeken naar antwoorden op die vraag vanuit vier achterliggende vragen:

- 1 Hoe ziet de wereld eruit over twintig jaar, als de jongste leerling van nu een baan gaat zoeken?
- 2 Welke vaardigheden heeft die leerling van nu dan nodig?
- 3 Wat waren de omstandigheden die maakten dat jij kwam tot *high-performance* leren?
- 4 Hoe zou leren eruitzien als het is

gebaseerd op antwoorden op de eerste drie vragen? Antwoorden hierop die in het verleden voldeden, voldoen voor de toekomst niet meer. In 1991 vond een fundamentele omslag plaats; de economie van de twintigste eeuw, gebaseerd op standaardisatie en fossiele brandstoffen, werd in de VS qua omzet ingehaald door de ICT-economie, gericht op geïndividualiseerd gebruik van nieuwe media en – zo mogelijk schoon opgewekte – elektriciteit.

Trilling en Fadel geven in de rest van hun boek antwoord op de vierde vraag. Ze gaan in op de functies van onderwijs in de samenleving. Zij zien er vier, en ze werken deze uit naar opdrachten voor het onderwijs



in de eenentwintigste eeuw:

- bijdragen aan werk en samenleving, rekening houdend met globalisering en ecologie;
- ontplooiën van persoonlijke talenten, daarbij vooral focussen op analfabeten;
- opvoeden tot burgerschap, waarbij omgaan met informatie en media, kritisch denken, leesvaardigheid, probleem oplossen en participeren burgerschap van groot belang zijn;
- cultuurdrager, doorgeefluik van tradities, een uitdaging in een verdeelde samenleving.

Uiteindelijk komen ze tot een model voor leren in de eenentwintigste eeuw, zoals hier weergegeven.

Naast blijvende aandacht voor kernvakken (waaronder geschiedenis), met aanvulling vanuit eenentwintigste-eeuwse thema's als (wereld)burgerschap en duurzame ontwikkeling, zijn voor hen drie nieuwe thema's relevant: leren/innovatie, leven/loopbaan en digitale geletterdheid. Die thema's zullen invloed hebben op criteria, doelen,

Model voor leren in  
de eenentwintigste  
eeuw volgens  
Bernie Trilling en  
Charles Fadel.

toetsen; curriculum en instructie; professionele ontwikkeling; en leeromgevingen.

De nieuwe thema's vullen zij als volgt in:

- Leren en innoveren: kritisch en oplossingsgericht denken, communicatie en samenwerking, creativiteit en innovatie.
- Digitale geletterdheid: informatiegeletterdheid, mediawijsheid/mediageletterdheid, ICT-geletterdheid.
- Leven en loopbaan: flexibiliteit en aanpassingsvermogen, initiatief en zelfsturing, sociale en interculturele interactie, productiviteit en betrouwbaarheid, leiderschap en verantwoordelijkheid.

Ze verwachten niet dat iedereen blij wordt van hun gedachtegoed; en geven een overzicht van mogelijke weerstand:

- Oud beleid uit de geïndustrialiseerde samenleving, samen te vatten in 'het werkte toch?'
- Behoeft van overheid en managers aan standaardisering van testen en controle, samen te vatten in de behoefte om alleen te meten wat snel, collectief en goedkoop meetbaar is.
- De behoefte van leerkrachten aan het vertrouwde en het veilige,

zoals klassikaal-frontaal onderwijs, te verklaren vanuit de behoeftepiramide van Maslow.

- Uitgeverijen zullen bang zijn voor omzetzakkingen als het internet de boeken vervangt.
- Onderwijsorganisaties, als vertegenwoordigers van leerkrachten en het 'oude' systeem zullen oude inhouden en patronen willen bewaken en bewaren.
- Dat geldt ook voor ouders: 'het werkte toch voor mij?'

Zowel de drie nieuwe thema's als de bronnen van weerstand zijn goede reflectiepunten voor iedereen die iets heeft met onderwijs. Herken ik dit? Waar sta ik? Kan/ben ik dit al? Acht ik dit wenselijk? Het zijn allemaal startvragen voor gesprekken met jezelf en met collega's.

Voor geschiedenisonderwijs is in het model van Trilling en Fadel een plaats binnen de kernvakken. Dat geschiedenisonderwijs dient dan wel op eenentwintigste-eeuwse wijze te worden aangeboden, waarbij de uitgangspunten voor leren/innoveren, leven/loopbaan en digitale geletterdheid centraal staan. Dat stelt eisen aan didactiek en werkvormen, en het betekent een herijking van inhouden op basis

van het cultuurdragerschap voor de eenentwintigste eeuw.

Op veel scholen in Nederland vindt momenteel een omslag plaats richting *21st century learning*. Trilling en Fadel geven inspiratie en een referentiekader voor zo'n omslag. Ter relativering enkele kanttekeningen. Beide auteurs komen uit de ICT-business (Oracle en Cisco) en hebben daar nog hechte banden mee. De vraag is hoe onbevooroordeeld de schrijvers zijn. Alle aanbevelingen door derden op de flap en startpagina's komen van *hotshots* uit het Amerikaanse onderwijs of zakenleven. Niet iedereen in Europa zal dat als een aanbeveling ervaren. Trilling en Fadel willen vooral een bijdrage leveren aan economische groei. In het kader van de recente crisis is dat een verklaarbaar argument. Wel een volledig ander argument dan dat van Jaques Delors in *The treasure within* (1996), verslag van een Unesco-verkenning door hoogleraren en politici uit de hele wereld naar wat de wereld nodig heeft in de eenentwintigste eeuw. Hun conclusie was: *we need to learn to live together*. Wie vooral behoefte heeft aan een moreel kompas voor onderwijs in de eenentwintigste eeuw: download en lees Delors. ■